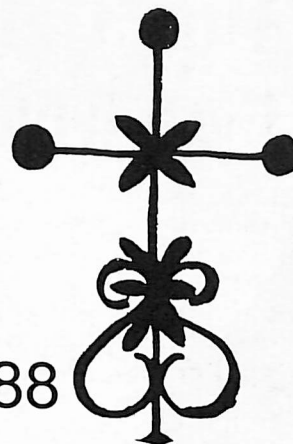

TARVAS

KOTISEUTULEHTI

N:o 1, 1988

Toimittanut Kalervo Mäkinen

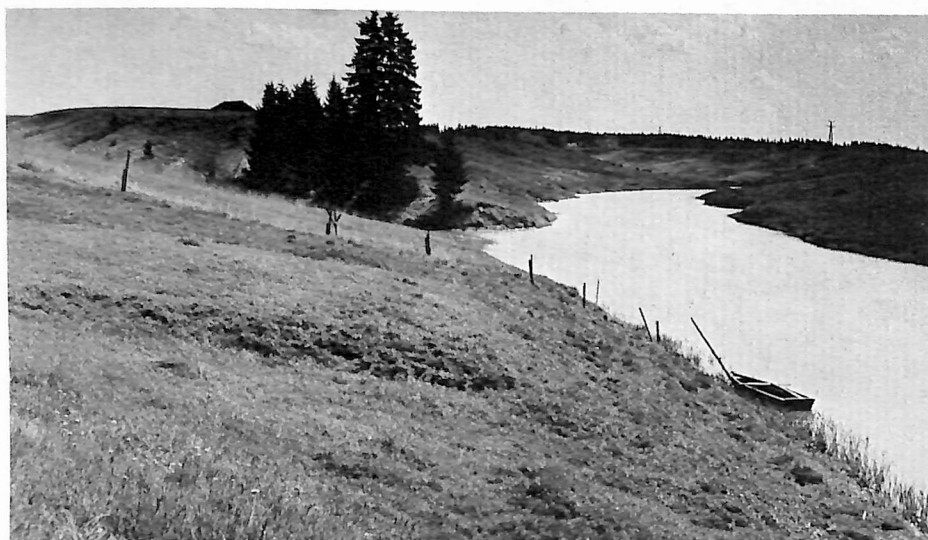
Julkaisijat Tarvasjoen kunta ja seurakunta

”Tarvastalkoot” – Tarvasjoen kesätapahtuma

Moni lukija varmasti toteaa otsikon luettuaan: ”vihdoinkin!”. Yhdistyksissä, lautakunnissa ja epävirallisemmissa yhteyksissä on vuosien varrella keskusteltu kotiseutupäivän, markkinapäivän tai vastaavan tapahtuman järjestämisestä kotikuntaamme. Tarvasjoelle ei kalenterista löydy valmista ”nimipäivää”, kuten monelle muulle kunnalle – ehkäpä sekin on hidastanut idean toteutumista.

Ajatuksissa on tietenkin käynyt suomalaisen tapaan se, että lähes kaikilla naapurikunnillakin on omat päivänsä. Näiden tapahtumien tyyli ja sisältö vaihtelevat suuresti – useinkaan ei voida puhua korkeatasoisesta ohjelmatarjonnasta. Nimikkopäiviä kuitenkin vietetään ja niitä odotetaan vuosittain. Ne antavat mahdollisuuden yhteisöille ja yksityisille tuoda taitojaan esille tai kerätä varoja toimintaan. Tällaisena päivänä ihmiset ovat joukolla liikkeellä ja heillä on tilaisuus tavata tuttuja – tapahtuma antaa yhteenkuuluvuuden tunnetta kuntalaisille.

Tärkeä näkökohta on myös saada ulkopuolisia osallistumaan joko ohjelmaa esittämällä tai vieraaksi tutustumaan kuntaan. Onhan tapahtuman toteuttaminen osoitus vireästä kunnasta, jossa uskotaan omiin kykyihin. Päivällä on PR-arvoa sekä kunnalle että yrittäjille. Varsinkin onnistunut tapahtuma muistetaan ja se saa odottaa seuraavaa kertaa. Ohikulkijat muistavat kunnan muutenkin kuin tienviittana matkallaan.

Paimionjoen ja Tarvasjoen yhtymäkohta.

Maisemaa Juvalta.

Tarvasjoen kulttuurilautakunta on vuosittain järjestänyt kotiseutumuseolla lauluillaan sekä juhannusjuhlat useana vuotena. Keväällä pohdittiin ”tosissaan” laajemman tapahtuman saamisesta paikkakunnalle. Ideoita olikin runsaasti, mutta toteuttaminen tuntui ylisuurelta urakalta. Niinpä päätettiin yrittää löytää yhteistyökumppaneita yhdistyksistä, muista lautakunnista ja yksityisistä henkilöistä. Se ei aluksi ollut helppoa, mutta toukokuun lopulla saatiin valittua toimikunta, ”työrukkanen”, joka pyrkii kokoamaan ohjelmaa ja näyttelyitä elokuiseksi lauantapäiväksi Tarvasjoelle. Johtotähtenä toimikunnalla on ollut, ettei päivä olisi pelkkää ”markkinahumua”, vaan kunnan omat taitelijat pääsisivät esille ja muutenkin ohjelma olisi mahdollisimman monille sopiva. Luvassa onkin mm. erilaisia musiikkiesityksiä, kirkkokonsertti, taide- ja käsityönäyttelyitä, näytelmä sekä lapsille omaa ohjelmaa. Torille odotetaan myyntikojuja, joissa voi tehdä mukavia ostoksia.

Päivästä toivotaan muodostuvan tarvasjokilaisten yhteinen päivä, jonka halutaan toistuvan vuosittain. Valmisteluaikaa on tällä ensimmäisellä kerralla ollut suhteellisen vähän ja toimikunta odottaakin uusia ideoita ja parannusehdotuksia vastaisen varalle.

Tarvasjoella siis tapahtuu elokuun 13 päivä, tervetuloa joukolla mukaan!

Ohjelma lauantaina 13. 8. 1988

KESKUSTASSA

- Klo 9.00–14.00 Torimyynti Tarvasvalinnan pihalla
10.00 Tarvasjoen pelimannit soittavat
Avajaissanat/kunnanjohtaja Stig Nyberg
10.30 Kansanlaulusikermä/NS:n viihdekuoro
11.00 Hattu ja haitari/Matti Lepänhaara
11.30 Rock-musiikkia/SKIPP
12.30 Hattu ja haitari/Matti Lepänhaara
14.00–14.45 Säveliä ja kuvia kirkossa. Juhani Holopainen soittaa viulua ja Tapio Eronen urkuja. Kirkon symboliikan esittelyä.

Lisäksi muistettavaa: Museolla valokuvantunnistamiskilpailu, Säästöpankilla tikanheiton kunnanmestaruuskilpailu, seurakuntatalolla koko päivän hernekeitto- ja kahvimyynti (Lähetystoimikunta), partiolaiset myyvät räiskäleitä torilla, Urheilijoiden ja partiolaisten majoilla on ”avoimet ovet” ym. ym. ym.

17.00 Musiikkileirikoulun loppukonsertti srk-talolla

URHEILUKENTÄLLÄ

- Klo 13.00 Jalkapallo-ottelu Tarvasjoki–Raisio
15.00 Hippo-yleisurheilukisat lapsille – ilmoittautuminen alkaa
15.30 Hippo-kisat

TARVASHOVISSA

- Klo 12.00–14.00 4 H-yhdistyksen hevosajelua lapsille
Taidenäyttely – tarvasjokilaisten tekijöiden kuvataidenäyttely
Kirjasto avoinna 14.00–17.00 – kirjanäyttely
Huonekalujen korjaustoiminnan esittelyä/Eija Ruohonen
Käsitöiden ja tekstiilien myyntinäyttely
Marttilan seudun puhelinosuuskunta esittäytyy
Klo 20.00–01.00 Tanssit Mauno Juhani Kuusiston tahdittamana
Rock-yhtye SKIPP esiintyy väliajalla
Liput 20 mk, alle 12 v. ilmaiseksi
Koko päivän ravintolassa kahvi- ja virvoitusjuomamyyntiä (Tuottajanaiset)

Juhlaliputus Tarvasjoella

Uusia viranhaltijoita Tarvasjoelle

Eeva hoitaa maatalouden ja lomat

Maatalousasioita Tarvasjoen kunnan-toimistossa hoitelen tätä nykyä minä, Eeva Sirkkilä. Noin virallisesti olen maatalous- ja lomasihteerini. Hommasani aloitin 11. 7. joten kokemus Tarvasjoesta ei vielä harteita paina. Koitoisin olen Karunasta. Synnyin sinne 26 vuotta sitten maalaistaloon perheen kuopukseksi. Edelleenkin pidän suurena lahjana sitä, että olen saanut elää ja kasvaa maalaisympäristössä. Niinpä minusta on tullut sellainen, että kaupungin ruuhkiin minut saa vain vaivoin jouluostoksille.

Lapsuuden kesät kuuluivat sikalan tunkion tuntumassa sokerijuurikasta harventaen. Ei siis ollut mikään ihme, että lukioaikana aloin ajatella maataloutta ihan ammatiksi asti. Pohjan maataloudelliselle koulusivistykselle sain Tuorlasta, jossa vierähti pari vuotta. Jatko-oppia lähdin hakemaan Mustialasta. Valmistuin agrologiksi 1986. – Tilaisuus Suomen maan katselemiseen muustakin, kuin Varsinais-Suomen, vinkkelistä houkutti. Olivathan tämän maakunnan olosuhteet tulleet jo tutuiksi ja tuntui, että näkökulma oli kuitenkin suppea. Sopiva ura urkeni Etelä-Pohjanmaalta, Juvasta. Siellä tyylimööpeleitten ja puuseppien valtakunnassa otin ensi askeleet maataloushallinnon ryteiköissä. Viihdyin oikein hyvin – eivätkä puukkojunkkaritkaan vaivanneet.

Mutta aikansa kutakin. Oma maa alkoi sittenkin houkuttaa. Pohjanmaan opintoretkei sai loppua. Tarvasjoessa houkutti ensinnäkin sijainti Varsinais-Suomessa ja toiseksi elävä, monia mahdollisuuksia tarjoava maatalous. Ja ovathan suku ja kaverit täällä. – Tarvasjokeen tutustumiseni on vielä pahasti kesken. Suurimmat tiedot ovat tutut jo ennestään, mutta yksittäisten tilojen löytäminen vaatii vielä tarkat ohjeet. On mukava työskennellä sellaisten tilojen asioiden kanssa, jotka pystyvät tarjoamaan toimeentulon koko perheelle, ja joilla on mahdollisuus valita monista tuotantomahdollisuuksista. Maatalouden mahdollisuudet kun ovat monet täällä Lounais-Suomessa.

Edellisestä huolimatta Tarvasjoella ei saa tuudittautua herttaiseen uskoon nykyolojen ikuisuudesta. Maatalous on suurten muutosten alla – suurimpien sitten 1960-luvun. Painetut tuotannon vähentämiseksi ovat valtavat. Maataloussihteerini joutuu yhä useammin tyrmäämään viljelijän ajatukset kanalan laajentamisesta tai entistä suuremman sikalan rakentamisesta. Perinteisiä tuotannonaloja ei voi lisätä tai laajentaa. On keksittävä uutta. Ja mikäs on keksissä. Maataloudesta elantonsa saavat ihmiset ovat perinteisesti osanneet käyttää päättään ja käsiään. Ihmisten palvelujen tarve kasvaa samassa tahdissa elintason kanssa. Tarvasjoki sijaitsee ihanteellisella paikalla: Turkuun ja Saloon on lyhyt matka eikä Forssakaan kaukana ole. Meidän maalla elävien on osattava hyödyntää kaupunkilaisserkkujemme tarpeet ja eletävä heidän kanssaan sulassa sovussa ja yhteisymmärryksessä. Kaikki me tarvitsemme toisiamme.

Koko sydämeistäni toivon, että yhteistyö täällä Tarvasjoella alkaa sujua ja kanavat keskustelulle pysyvät avoinna. Varsinkin loma-asiat taitavat olla sellaisia, joita paljon kylillä pohditaan. Uskon, ettei sellaista asiaa olekaan, jota ei voisi kysyä. Vastaus-ten kanssa saattaa olla hankaluuksia, mutta pohditaan niitä sitten yhdessä.

Hyviä puintisäitä toivotellen

Eeva

Eeva Sirkkilä.

Mielipiteitä sosiaalitoimen työstä ja tulevaisuudesta

Olen Raija Hannele Korkala o.s. Kentonen ja olen syntynyt 33 vuotta sitten Säkylässä. Keskikoulun jälkeen olin pari vuotta hoitamassa lapsia ja ylioppilaaksi kirjoitin 1975. Sosiaalihuoltajaksi valmistuin keuhkokuumeen 1982 ja sen jälkeen olen suorittanut työn ohessa yhteiskuntatieteiden kandidaatin tutkintoa, joka on nyt pro gradu-tutkielmaa vaille valmis. Tutkielmankin teko on jo paremmalla puolella ja se valmistuu...

Sosiaalihuoltajatutkintoon kuuluvat pakolliset harjoittelut suoritin Lappeenrannan ja Loimaan vanhainkohteissa, Euran sosiaalitoimistossa, Turun päivähoitotoimistossa ja Harjavalan sairaalassa. Lisäksi olen ollut sijaisena tai tilapäisenä työntekijänä kunnanviraston yleisessä ja taloustoimistossa toimistoharjoittelijana, perhepäivähoidon ohjaajana ja lastenkodin kesäsiirtolassa ohjaajana.

Ensimmäisen vakituksen virkani otin vastaan vuoden 1983 alussa, jolloin aloitin Hyvinkään kaupungin vanhainkotien (3) apulaisjohtajana ja (myöhemmin 3. 9. 1984 alkaen) vanhainkodin johtajana. Se oli hyvin opettavaista ja ajatuksia herättävää aikaa. Ja siellä vierähti nopeasti reilut 5 vuotta, kunnes sitten viime syksyn ja talven aikana aloin katsella avoimia sosiaalitoimen virkoja täältä Turun suunnalta.

Turun ympäristö kiinnosti, koska mieheni asemapaikka vakiintui Kaarinaan. Ja työ sosiaalitoimistossa alkoi kiinnostaa tehtyäni Hyvinkään kaupungille tutkimuksen väestön elinolosuhteista, jossa melko laajasti selvitettiin ihmisten elämää sekä heidän mielipiteitänsä ja toivomuksiaan sosiaali- ja terveystoimen palveluista sekä yleensä kaikista kunnallisista palveluista. Tutkimuksia tehdessäni minun oli pakko paneutua koko sosiaalitoimen kenttään ja kaikkiin kunnan palveluihin – eikä yksinomaan vanhus-tenhuoltoon laitoksen näkökulmasta.

Kun sitten maaliskuun alussa aloitin Tarvasjoen sosiaalisihteerinä, huomasi, että työpaikan vaihdos oli kaikesta huolimatta hyppy suureen tuntemattomaan, sillä alku oli todella hankalaa. Ensimmäisinä viikkoina olo tuntui aika orvolta ja yksinäiseltä, kun olin tottunut laitoksen tuttuun ja turvalliseen ilmaperiin.

Alussa myös odotin jonkinlaista tustuttamis- tai perehdyttämistä, mutta se rajoittui ensimmäisenä aamuna tapahtuneeseen nopeaan esitte-

lykierrokseen, jossa esiteltiin kunnanviraston muut työntekijät. Edellisessä työpaikassani Hyvinkään kaupungissa kiinnitettiin erityistä huomiota uusien työntekijöiden perehdyttämiseen. Kaupunki järjesti uusille työntekijöille koko päivän kestävä koulutustilaisuuden ja eri virastoihin ja laitoksiin oli jaettu ohjeet, mitä kaikkea pitää ottaa huomioon ja mitkä asiat pitää käsitellä uusia työntekijöitä palkattaessa. Tällä kaupunki halusi osaltaan edistää uusien työntekijöiden sopeutumista ja viihtyvyyttä sekä estää työntekijöiden vaihtuvuutta.

Maaliskuussa aloitti työnsä myös sosiaalitarkkaaja-perhepäivähoidon ohjaaja Eija Tuomi, joten Tarvasjoen sosiaalitoimen henkilökunta uusiutui kerta heitolla. Me olemme sitten yhdessä yrittäneet hoitaa sosiaalitoimiston tehtäviä parhaan kykymme mukaan. Toimenkuvien mukaan työnjakko meillä on sellainen, että Eija Tuomi hoitaa perhepäivähoidon ohjaajan tehtävien lisäksi sosiaalitarkkaajan tehtäviä, joita ovat mm. toimeentulotukeen, lasten ja nuorten huoltoon, lastensuojeluun ja päihdehuoltoon liittyvät asiat sekä sosiaalityö. Näiden lisäksi hänen tehtäviinsä kuuluu lasten kotihoidon tuki, lapsilisät ja opintotuki.

Sosiaalisihteerin tehtäviin kuuluu sosiaalilautakunnan sihteerin ja hallintotehtävien lisäksi lastenvalvojan tehtävät sekä sosiaalipalveluihin ja toimeentuloturvaan liittyvät sosiaalityö, elatustukiasiat, vanhusten huolto, vammaishuolto, kotipalvelu ja so-tilasavustukset. Lisäksi muita tehtäviä ovat äitiysavustukset, asumistuet, kehitysvammahuolto, lomatoiminta yms.

Raija Korkala.

Toimenkuvien työnjaosta olemme poikenneet sikäli, että minä olen hoitanut ne muutamat toimeentulotuki-asiakkaat, koska en ole ehtinyt perehdyttää sosiaalitarkkaajaa niihin tehtäviin. Ja muutenkin minulla oli aluksi huono omatunto siitä, että en ole perehdyttänyt uutta työntekijää tehtäviinsä, kun en ollut itsekään vielä kauaa ollut kunnan palveluksessa. Mutta yllättävän hyvin me olemme selvinneet.

Alussa hankaluuksia tuotti erilaisen pakollisten tilastojen laatiminen vuodelta 1987, kun ei tiennyt missä laatikossa tai mapissa on mitään. Tietoja etsiessä oli pakko alkaa järjestelmällisesti penkoa laatikoita ja mappeja. Ja kun yhtä asiaa etsi, tuli eteen jokin muu tehtävä, jolloin edellinen asia keskeytyi. No nekin tilastot on nyt laadittu ja lähetetty eteenpäin. Ja vaikka tekemättömiä töitä on aina näköpiirissä, ei työ enää ole niin kaaosmaista kuin alussa, jolloin joskus tuntui, että minä en millään selviä näistä töistä ja että minun tietoni ja taitoni loppuvat kesken. Olenkin monta kertaa jälkeinpäin ollut kiitollinen siitä, että ihminen kuitenkin aina saa jostakin voimia ja ymmärrystä selvittää hankalustakin asioista.

Nyt kun työ on jo selkiintynyt, olen tyytyväinen, että uskalsin ottaa tämän viran vastaan. Sillä sosiaalisihteerin työ tällaisessa pienessä kunnassa on todella mielenkiintoista ja haastavaa. Ja vaikka viidessä kuukaudessa ei ehdikään vielä saamaan kovin perusteellista kokemusta työstään, on kuitenkin jo nyt tullut mieleen joitakin tulevaisuudensuunnitelmia ja kehittämistarpeita.

Sosiaalitoimiston työn kehittämisen ja viranhaltijoiden työnjaon sekä työajan tehokkaan ja järkevän käytön kannalta pitäisin erittäin tärkeänä, että sosiaalitoimistoon saataisiin oma kokopäiväinen toimistovirkailija. Tällä hetkellä sosiaalitoimistolla on toimistovirkailija käytettävänä, joka toinen viikko yhden päivän ja joka toinen viikko kaksi päivää. Hänen työaikansa kuluu perhepäivähoitajien palkkojen laskemiseen, päivähoitoon laskutukseen ja kotipalvelun laskutukseen. Kuitenkin sosiaalitoimistossa on paljon työtehtäviä, jotka toimistovirkailija voisi hoitaa ja jotka nyt hoitaa sosiaalityön ammatillisen koulutuksen saaneet henkilöt. Tällaisia tehtäviä ovat edellä mainittujen lisäksi mm. lapsilisäasiat, lasten kotihoidon tuen maksatus, esityslistojen ja pöytäkirjojen konekirjoitus ja arkistointi.

Esimerkiksi Tarvasjoella on muutama vuoden aikana ollut sosiaalitarkkaaja-perhepäivähoidon ohjaajan virassa jo useita eri henkilöitä, joista toiset hyvinkin lyhyen aikaa. Osasyyinä suureen vaihtuvuuteen on saatettu olla se, että korkeasti koulutetut henkilöt joutuvat tekemään rutiiniluonteisia toimistotehtäviä, joihin he eivät ole saaneet varsinaista koulutusta. Jos sosiaalitarkkaaja-perhepäivähoidon ohjaajalta siirretään osa töistä muulle viranhaltijalle, hänelle jää entistä enemmän aikaa virkaansa liittyviin tehtäviin: perhepäivähoitajien ohjaukseen sekä sosiaalitarkkaajan tehtäviin ja varsinaiseen sosiaalityöhön. Ja helpottaisi se toimistovirkailija ja sosiaalisihteerinkin työtehtäviä ja työajan tehokasta käyttöä.

Omista töistäni hallinto- ja toimistotehtävien lisäksi on työllistävän kotipalvelun ohjaus. Se on myös mielenkiintoisin ja haastavin, koska se liittyy läheisesti vanhusten huoltoon, sillä suurin osa kotipalvelun asiakkaista on vanhusruokakuntia.

Kotipalvelun ohjauksessa korostetaan nykyään avun kohdentamista oikein eli sitä, että ne asiakkaat, jotka tarvitsevat eniten apua, myös saavat sitä eniten. Jotta kotipalvelu tulisi suunnattua oikein, pitäisi tehdä kotikäyntejä, sillä asiakkaan tarpeita ei pysty kunnolla näkemään hänen käydessään toimistossa tai kun puhutaan puhelimesta. Toistaiseksi en ole teh-

nyt yhtään kotikäyntiä, vaikka ennen viran vastaanottamista suunnittelin käyväni kaikkien kotipalveluasiakkaiden luona heti alkuvaiheessa.

Toinen vanhustenhuoltoon liittyvä asia on vanhusten kotihoidon tuki, jota on syytä kehittää eteenpäin. Kotihoidon tuen markkamääriä on aiheellista tarkistaa sosiaalihuollituksen suositusten mukaisiksi, jotta se muodostuisi todelliseksi vaihtoehdoksi laitoshoidolle kuten on tarkoitettu. Lisäksi on kiinnitettävä huomiota vanhusta kotona hoitavien henkilöiden tukemiseen hoitotyössään sekä suotava heille mahdollisuus vapaa-aikaan silloin tällöin.

Vanhainkodin intervallihoitopaikka on eräs mahdollisuus, jolloin vanhus asuu vanhainkodissa jonkin aikaa ja häntä hoitava henkilö saa mahdollisuuden lepoon. Tällä hetkellä vanhainkodissa on yksi intervallihoitopaikka, joka on yhteinen Karinaisten kunnan kanssa. Joten se ei tuo kovin suurta helpotusta vanhusten kotihoidajille.

Toinen vaihtoehto olisi päiväkeskustoiminnan aloittaminen kunnan omana toimintana. Tästä on jo alustavat suunnitelmat vuoden 1988–1992 kuntasuunnitelmassa, jonka mukaan vuonna 1989 suunnitellaan aloitettavaksi vanhusten päiväkeskustoiminta lääkäritalolla.

Päiväkeskustoiminta on tarkoitettu mm. sairaaloista ja laitoksista kotiutettaville ja muille laitosten ulkopuolella asuville paljon apua tarvitseville henkilöille. Päiväkeskusten päivähoito on suunnitelmallista ja se sisältää ohjelmoitua toimintaa. Päiväkeskusten toiminta-ajatuksena on mm.:

- tarjota tapaamispaikka ja kokoon-tumistilat eläkeläisille,
- auttaa eläkeläisiä säilyttämään toimintakykynsä tarjoamalla erilaisia palveluita,
- ehkäistä yksinäisyyden tunnetta,
- hidastaa tai tehdä tarpeettomaksi laitoshoidon siirtymistä,
- tarjota työn ja tekemisen mahdollisuus erilaisen askartelutoiminnan muodossa.

Päiväsairaalatoiminta on puolestaan terveystoimen järjestämää toimintaa, jossa keskitytään asiakkaiden fyysiseen kuntoutukseen ja esimerkiksi lääkityksen tarkistamiseen muun toiminnan ohella.

Nimitykset päiväkeskus ja päiväsaaraala ovat ohjeellisia ja osittain keino-tekoisia, sillä tällainen toiminta voi tapahtua myös yhteistyössä sosiaali- ja terveystoimen kanssa, jolloin siinä on piirteitä kummastakin.

Joillakin Tarvasjoen vanhuksilla on jo kokemuksia päiväsaaraalatoiminnasta, sillä heitä on ollut Kosken kuntokodissa. Pitkä ja rasittava kuljetusmatka jäisi kuitenkin pois, jos toiminta järjestettäisiin omassa kunnassa.

Päiväkeskustoiminnan aloittaminen helpottaisi vanhusten kotihoitoa, koska vanhusta kotona hoitavat henkilöt voisivat tuoda vanhuksen päiväkeskukseen päiväksi ja saisivat näin aikaa omille asioilleen. Päiväkeskus vähentäisi osaltaan paineita vanhainkotiin, sillä vanhainkodin intervallihoitopaikkojakin lienee nykyisellään hankala lisätä. Päiväkeskuksella on myös se etu puolellaan, että vanhus voi olla illat ja yöt kotonaan tutussa ympäristössä, ja lisäksi keskustassa yksin asuvat vanhuksat voisivat halutessaan etsiä sieltä seuraa ja ohjelmoitua toimintaa.

Vanhustenhuoltoon liittyen voisi tietysti esittää vaikka minkälaisia tulevaisuuden suunnitelmia ja kehittämistarpeita, mutta lienee parasta, että en yritä haukata liian isoa palaa kerralla.

Lopuksi haluan toivottaa kaikille lukijoille hyvää kesän jatkoa ja alkavaa syksyä. Toivottavasti asiointi ja yhteistyö sosiaalitoimen kanssa sujuu parhaalla mahdollisella tavalla.

Muistoja Tarvasjoen Lauluveikoista

Ajatus mieskuorosta syntyi monestakin syystä. Yksi oli eräissä naapuripi-täjissä toimivien mieskuorojen esimerkki, kuinka ne juhlistivat yhteisiä tilaisuuksia. Toinen oli pitäjässä toimivan kirkkokuoron toiminnan rajallisuus ja sen ajoittaiset vaikeudet. Kuntamme virallisissa tilaisuuksissa, niin kuin vapaissakin juhlissa koettiin usein kuoron tarvetta. Mieskuoron mahtava ääni sopi erityisesti isänmaallisiin ja vakaviin juhliin, mutta kyllä sen sointi sai vastakaikua keveimmissäkin tilaisuuksissa. Useimpiin tilaisuuksiin ei kirkkokuoron ohjelmisto riittänyt, eikä se luonteensa-kaan puolesta sopinut, siksi heräsi ajatus mieskuoron perustamisesta.

”Ryssä taisi viedä”, totesi Lehtonen, kun niitä ei mistään löydetty. Kanttori Lehtosen vaikea haavoittuminen oli viedä koko hänen leipätyönsä. Toivuttuaan vaikeasta vammastaan hän uudella innolla jatkoi kanttorin toimintaa ja kirkkokuoron johtamista. Heti sodan jälkeen hän herätti myös mieskuoron, joka ei enää voinut toimia lakkautetun suojeluskunnan nimissä, vaan lähti itsenäiselle tielleen. Marraskuun 11 päivänä 1950 se rekisteröitiin Laulu-Veikot nimisenä mieskuorona yhdistysrekisteriin.

Miehillä tuntui silloin olevan aikaa ja innostusta harjoitteluun ja esiintymiseen. Heidän äänivaransa sattuivat olemaan myös melko hyvät. Ylitse

Tarvasjoen Lauluveikkojen 10-vuotisjuhla.

Koska kuoro varsinaisesti syntyi, ei ole tarkkaan muistissani. Kanttori Aarne Lehtonen, joka oli innokas kuoron johtaja, oli useasti koonnut kirkkokuoron mieslaulajista lauluryhmiä mm. suojeluskunnan juhliin ja nuo samat miehet muodostivat myöhemmin kuoron rungon. Aluksi kuoro kulkikin Suojeluskunnan mieskuoron nimellä ja se olisi ehkä kehittynyt urallaan ellei sota olisi toimintaa keskeyttänyt. Yritimme me keran rintamallaakin sodan aikana esiintyä, jota varten harjoittelimme, mutta viime hetkellä hukkasimme nuotit.

muiden oli Lauri Heimonen, joka itseopiskelunsa ansiosta saattoi esiintyä yksinlaulajana vaativissakin tilaisuuksissa ja lauloi kuorossa soolo-osia. Aarne Lehtonen oli syvästi uskonnollinen ja halusi ennenkaikkea tehdä työnsä seurakunnassa hyvin. Toimiesaan lisäksi tuohon aikaan kunnansihteerinä, joka oli silloin kunnan ainoa virkamies, riitti hänellä vielä aikaa monenlaisiin harrastuksiin mm. partiotoyöhön ja mieskuorolle. Ammattimiehenä hän halusi tehdä mieskuorosta sen tasaisen, että se voi tyydyttää pitäjän koko kuorotarpeen kirk-

Konserttiyleisöä vanhalla Kenttätuvalla.

Kuoro laulajaisten jälkeen Nuorisoseurantalolla.

kokuoron ohella. Niinpä ohjelmisto oli mahdollisimman monipuolinen, jopa niin, että yhden vuoden naislaulajien puutteen vuoksi toimimme kirkkokuoronakin.

Osallistuimme suurille kuorolaulujuhille mm. SulaSolun yhteislaulujuhille Helsinkiin. Siellä näimme mieskuoroja, joiden jäsenten rinnassa oli ns. kultainen kukkamerkki. Sen saaminen koristeeksi rintapieleen edellytti kuorolta 50 määrätyn laulun kuulumista ohjelmistoon. Niinpä mekin otimme tavoitteeksi tuon merkin saavuttamisen ja se onnistui meiltä. Pitäjäläiset olivat meihin hyvin tyytyväisiä ja olimme suosittu esiintyjä kaikissa tilaisuuksissa omassa pitäjässä ja vähän muuallakin. Pienessä pitäjässä laulajien ydinjoukko on aina sama, vaikka kuoroja olisi useampiakin. Niinpä, kun Lauri Heimonen halusi kokeilla myös kuoronjohtajan taitojaan perustamalla Nuorisoseuran sekakuoron, koostui sen mieslaulajat Laulu-Veikkojen riveistä. Kuoro toimikin varsin ansiokkaasti jonkin aikaa. Laulajille toimiminen monessa kuorossa käy kyllä ajanoloon vähän raskaaksi ja aika asettaa esteitä.

Laulu-Veikkojen kokoonpano sen aktiivilaulajien osalta oli muistini mukaan seuraava: I-tenorissa lauloivat johtaja Aarne Lehtonen, Valtteri Isotalo, Antti Rönne, Arvo Lindeman, Erkki Isotalo ja Reino Rouvali, II-tenorissa Yrjö Aaltonen, Pentti Saarnivaara, Reino Rostamo ja Aarne Filppu, I-bassossa Ahti Koskinen, Tuomo Salovaara, Hannes Heikkilä ja Pekka Vesamo, II-bassossa Vieno Kylänpää, Lauri Heitto, Lauri Heimonen, Aimo Yli-Halla ja Antti Isotalo. Kuoron puheenjohtajina toimivat Yrjö Aaltonen, Reino Rostamo ja Ahti Koskinen, sihteerinä Lauri Heimonen ja Pekka Vesamo ja rahastonhoitajana Reino Rostamo.

Kuoro toimi hyvin aktiivisesti noin kymmenen vuotta, mutta juuri kun se taidollisesti eli korkeatasoisinta aikaa tuli pakkaskausi. Sairaus ja sen myötä väsyminen vei riveistä ensin Valtteri Isotalon ja Antti Rönne. Samaan aikaan tuli muita vastoinikäymiä ja kuoron toiminta tyrehtyi. Kuoroa ei ole koskaan virallisesti lopetettu ja sen johtokunta on kokoontunut ajoittain siinä toivossa, että vielä kerran mieskuoro toimisi Tarvasjoella. Johtokunnan puheenjohtajana toimii Ahti Koskinen ja sihteerinä Pekka Vesamo. Jäseninä ovat lisäksi Pentti Saarnivaara, Vieno Kylänpää ja Hannes Heikkilä.

Keriessäni muistojen kerää olen miettinyt minkälaisia henkisiä voimavaroja voi pitäjässämme olla, kun vain löytyy johtaja ja innostusta lahjojen kehittämiseen. Nykypolvelle voisi mm. kertoa, että vuotta ennen talvisotaa pitäjäämme perustettiin jousiorkesteri kuuden miehen voimalla. Orkesteria johti kanttori Aarne Lehtonen soittaen selloa. I-viulua soittivat Allan Alkio ja Kaarlo Mäkinen, II-viulua Pentti Mäenpää ja III-viulua Hannes Heikkilä. Orkesterin taso oli jo aivan esiintymiskelpoinen, mutta sota keskeytti harjoittelun. Sodassa Pentti Mäenpää kaatui ja me muut saimme sellaisia vammoja, että soittamista olemme voineet harrastaa vain omaksi iloksemme.

Vielä elossa olevat mieslaulajat muistelevat kaiholla Laulu-Veikkojen aktiiviaikaa, sen hyvää yhteishenkeä ja innostusta. Me kaikki toivomme, että vielä joskus tarvasjokelainen mieskuorolaulu voisi kajahtaa juhlimme juhlistamaan ja mieltämme ilahduttamaan.

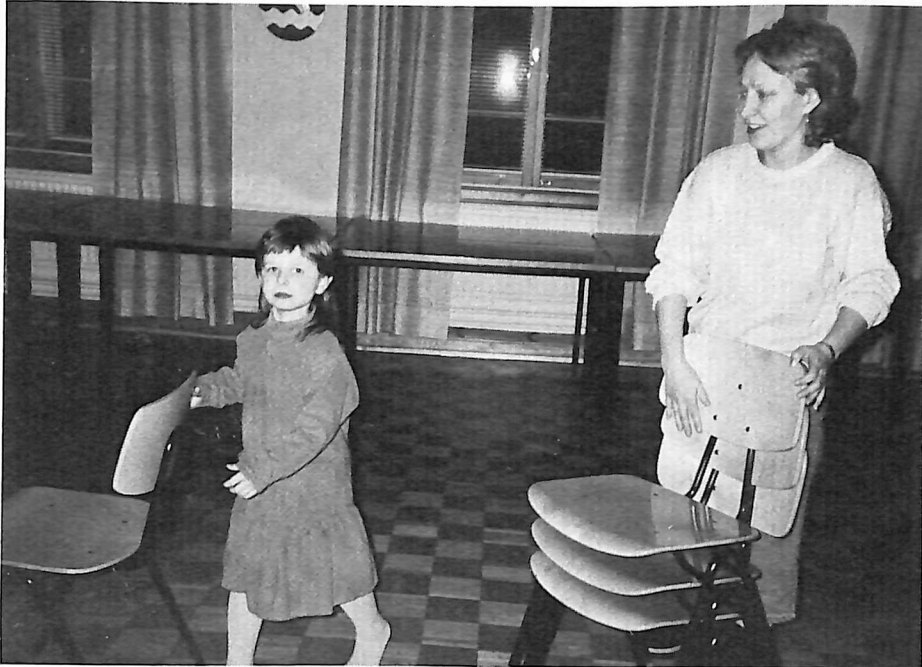
Hannes Heikkilä

Raija

Uusi vahtimestari

Seurakunnassa on kuluneen talven aikana taas tapahtunut työntekijävaihdos. Helmikuun 1. päivänä aloitti työnsä seurakuntatalon vahtimestarina Riitta LITJO. Hän on kotoisin

Marttilasta, mutta muutti Tarvasjoelle perheensä kanssa Turusta. He asuvat seurakuntatalolla, ja perheeseen kuuluu Riitan lisäksi aviomies Risto ja tytär Pia. Riitta Litjo kertoo viihty-

Uusi vahtimestari Riitta Litjo aloitti reippaasti työt seurakuntatalolla. Tässä äidin apuna tytär Pia.

vänsä hyvin työssään.

Tammikuun lopulla hyvästeltiin ja kiiteltiin eläkkeelle jäävä vahtimestari Esteri RYYNÄNEN. Hän toimi yli 10 vuotta seurakuntatalon vahtimestarina. Viipurissa syntynyt Esteri viettää nyt hyvin ansaittuja eläkepäiviään omassa kodissaan miehensä Veikon kanssa. Esteri todella vaali seurakun-

tataloa ja sen puhtautta kuin omaa kotiaan. Vaatimattomana lahjana todella hyvin hoidetusta työstä kirkkoneuvosto lahjoitti Esteri Rynäselle kukka-aiheisen taulun uuden kodin seinälle.

Kirkkoneuvoston edustajat luovuttivat seurakunnan lahjan eläkkeelle jäävälle vahtimestari Esteri Rynäselle.

KIRJE JAPANISTA

Ootsu, 12. 4. 1988

"Miksi te etsitte elävää kuolleitten joukosta. Ei hän ole täällä, hän on noussut ylös" (Luuk. 24; 5-6)

Tervehdys teille Te kaikki rakkaat Suomessa (ja muuallakin)!

Pääsiäisen riemullinen aika on jälleen koettu, nyt vain hieman erilaisissa olosuhteissa kuin aiemmin Suomessa. Pääsiäistä ei Japanissa juuri

noteerata kristillisten kirkkojen ulkopuolella – ehkä siksi, että pääsiäistä ei saa millään kaupalliseksi karnevaaliksi. Pääsiäisen sanoma on aivan liian syvä siihen. Vietimme pääsiäisen tänä vuonna Shikokun saarella, jossa olimme tapaamassa oppilaidemme vanhempia. Kansanlähetyksellä on alueella monia lähettejä, ja monet heidän lapsistaan käyvät koulua meillä Ootsussa huolimatta matkan pituudesta ja vaikeudesta. Matka kestää

Suvihartaus

Suvi on valon aikaa. Me ihmiset emme yritäkään paeta suven valoa, koska koemme sen miellyttäväksi pimeän talven jälkeen. Emme pue itseämme enää talvivaatteisiin, sillä auringon lämpö syleilee meitä.

Voimme ajatella Jumalan armoa suvena. Hän rakastaa ihmistä, mutta ihminen ei tahdo ottaa rakkautta vastaan. Jumalan armo on kuin vaate, joka lämmittää kuin suviaurinko. Valitettavasti me ihmiset haluamme usein itse lämmittää itseämme pukeamalla omat vaatteet yllemme.

Psalminkirjoittaja sanoo: "Valaise silmäni, etten hukkuisi kuolemaan". Ps. 13:4. Meitä kaikkia kutsutaan Jumalan suveen. Jumalan edessä meidän omat vaatteemme riisutaan. Se ei aina ole helppoa. Kun Jumala riisuu, hän ei koskaan jätä meitä palelemaan, vaan kutsuu meitä todelliseen suveen. Nytkin saamme tulla huolinemme ja murheinemme Jumalan tykö. Jumalan auringon paisteesta koemme rakkauden lämpöä. Jumalan valtakunnassa paistaa kirkas päivä, ja siellä on ainainen suvi. "Riemitkoon minun sieluni sinun avustasi. Minä veisaan Herralle, sillä hän on tehnyt minulle hyvin." Ps. 13:6.

Kesätyöntekijä

Vaikka emme ole onnistuneet saamaan uutta diakoniaa, saimme kesäksi seurakuntaan kesäteologin. Teologian ylioppilas Reima JOKINEN suorittaa opiskelunsa kuuluvaa seurakuntaharjoittelua 29. 5.–7. 8. välisen ajan. Tuomiokapituli hyväksyi Tarvasjoen harjoitteluseurakunnaksi ja rovasti Jouko Kyyrö toimii harjoittelun ohjaajana yhdessä tuomiokapitulin ja

tiedekunnan kanssa. Reima on kiinnostunut kaikista papin työhön liittyvistä asioista ja hän tämän lyhyen ajan kuluessa yrittää olla mukana seurakuntatyössä tehden kotikäyntejä, pitämällä joitakin saarnoja, osallistumalla rippikoululeiriin ja järjestämällä nuorteniltoja ja pyhäkouluja. Tässä hänen kuvauksensa itsestään ja harjauskirjoitus.

Nuoripari Reima ja Pirjo Jokinen ovat saaneet jo perheellisäystä.

Kävin Turussa Klassillisen lyseon, josta kirjoitin ylioppilaaksi 1982. Sen jälkeen kävin armeijan, jonka jälkeen olin useassa määräaikaisessa työsuhteessa eri paikoissa. Syksyllä 1985 menin vuodeksi Turun Kristillisen Opiston ATK-linjalle, jossa huomasi, että tietokoneala ei kuulu minulle. Kevättalvella 1986 opistolla ollessani päätin lähteä opiskelemaan teologiaa, ja niin sitten, rankan pääsykokeen onnellisesti suoritettua, aloin opiskella Helsingissä syksyllä 1986. Kristillisessä opistossa kirkastuneen uravalintani koin hetken mieloitteena, mutta tiedän, että jo vuosia olin kypsytynyt ajatukseen. Tähän olivat vaikuttaneet lukuisat kirjat, joita olin tutkinut hengellisessä etsinnässäni, etenkin Lutherin teokset.

Olin opinnot alkaessani kiinnostunut pääasiassa teologiasta, en niinkään papin tehtävistä. Minulla ei ollut mitään erityistä sisäistä kutsumusta papinvirkaan lähtiessäni Helsinkiin,

mutta ajattelin, että siinä työssä käsitte parhaiten voi hyödyntää käytännössä yliopistossa saadun runsaan teoreettisen koulutuksen; näin papin työ kuitenkin tuntui jotenkin luonnolliselta vaihtoehdolta. Huomaan pikku hiljaa sisäistäväni ajatuksen siitä, että minusta tulee pappi. Erityisen kiinnostunut tällä hetkellä olisin erilaisten keskustelu- ja Raamatturyhmien vetämisestä, joissa keskusteltaisiin uskota ja elämästä Raamatun pohjalta.

Suurin kiinnostukseni on Lutherin teologia. Myös latinan ja kreikan kielet kiinnostavat. Nämä kuuluvat myös harrastuksiini (ja eihän niitä muita juuri olekaan). Yliopistossa saa em. aineissa hyvää opetusta, mitä valitettavasti ei mielestäni joka aineesta voida sanoa. Erityisesti Raamattuopetusta kuunnelleessa saa olla hyvin kriittinen. Yleisesti ottaen olen tyytyväinen opetukseen, ja intoa riittää.

parhaimmillaankin viitisen tuntia ja siihen kuuluu esimerkiksi kolmetuntinen laivamatka ja useita junanvaihtoja. Suomalainen opetus katsotaan kuitenkin niin tärkeäksi pohjaksi lapsille, että vaiva kannattaa.

Shikokulla oli myös aikaa tutustua paikallisiin seurakuntiin ja osallistua myös niiden jumalanpalvelukseen. Samalla oli aikaa syventyä miettimään, mitä pääsiäinen todella meille merkitsee. Aiemmin pääsiäisen oli tajuunut ilojuhlana lähinnä sen takia, että tiesi Kristuksen kuolleen minun syntieni tähden. Täällä kaukana tajuun tämän sanoman yleismaailmali-

semmin – Hän on kuollut koko maailman syntien tähden. Samalla se antoi myös uutta voimaa täällä olemiseen, sillä tämän ilosanoman eteenpäin viemiseksi me täällä olemme. Ja tehtävää meillä kaikilla vielä on runsaasti, japanilaisistahan alle sadasosa on kristittyjä.

Olemme ennenkin kertoneet siitä, kuinka tämän maan luonnon kauneus lumoo meitä aina uudelleen. Nyt juuri on kirsikan, sakuran, kukinta-aika ja puistikot ja jokivarret ovat uskottoman kauniita vaaleanpunaisista ja valkeista kukista. Kirkkotiemme varrella on useissa paikoissa aivan

Jatkuu seur. sivulle

kirsikkametsikköjäkin. Muutenkin tuntuu, että luonto on juuri nyt parhaimmillaan. Bambut ovat juuri versoamassa, ja ne kun vauhtiin pääsivät, niin uutta vartha ilmestyy puolisenkin metriä päivässä. Maanviljelijät ovat laittamassa peltojaan riisiin istutusta varten kuntoon – peltojen reunoihin laitetaan korokkeita, jotta vesi pysyisi riittävän kauan aikaa pelloilla ja pellon pohja muokataan pehmeäksi taimia varten.

Viime viikolla saimme mieluisia vieraita kouluumme Suomesta. SLEY:n retkikunta, joka sitä ennen jo oli kierrellyt kaikkialla Japanissa, saapui tutustumaan myös kouluumme. Monia tuttujakin ja tuttujemme tuttuja kohdattiin – monet terveiset ovat varmaankin tulleet jo perille. Oli mukava kuulla tuoreita uutisia Suomesta ja samalla ainakin toivomme, että vieraamme saivat koulustamme mukavia muistoja ja kerrottavaa niihin moniin lähetyksiltoihin ja piireihin, joissa meitäkin aina muistetaan. Koulumme rahoitus on aina hieman hankalassa vaiheessa ja uusia ratkaisuja ollaan hakemassa. Esirukouksia koulumme puolesta kyllä tarvitaan.

Edellisviikollakin tapasimme paljon suomalaisia, sillä saimme kiitollisen tehtävän olla Helsingin Kauppakorkean mieskuoron oppaana Kiotossa. Kuorolla oli konsertti meidän kirkossamme, ja huolimatta lyhyestä valmistautumisajasta saimme kirkkosalin melkein täyteen kuulihoita. Kuoron ohjelma oli mitä mainioin ja yleisö oli aivan haltioissaan paitsi musiikista niin myöskin komeista suomalaisista miehistä frakeissaan.

Kioton luterilaisessa seurakunnassa, jossa joka sunnuntai käymme jumalanpalvelusta kuulemassa, vaihtui pastori pääsiäisen aikoihin. Pastori Mori siirtyi Hiroshiman seurakunnan paimeneksi ja me saimme uuden innokkaan sananjulistajan Kallion Koston lähinaapurista. Koisumi-sensei vaikuttaa innokkaalta evankeliumin levittäjältä ja odotammekin paljon uusia tuulia.

Leena jakselee edelleen paksusti ja

odotusaika on mennyt aivan odotusten mukaan. Ilkkakin jakselee ihan hyvin.

Terveiset teille kaikille ja suurkiitokset niistä kirjeistä ja paketeista, joita tänne olemme saaneet. Herran haltuun!

Leena ja Ilkka

Jouko Kyyrö:

Ystävien kanssa Venäjällä

Tarvasjoen ja Marttilan ystävyysseurakunnasta Kinnarumman pastoraatista oli 28 seurakuntalaista elämänsä ensimmäisellä Leningradin matkalla toukokuun lopulla. Ryhmässä oli sekä Segloran seurakunnan että Kinnarumman seurakunnan luottamushenkilöitä ja jäseniä. He olivat todella jännittyneitä saapuessaan rautaesiripun eteen Vaalimaan rajanylityspaikalle. Paluumatkalla taas he totesivat Suomen rajapuomin auetessa tulevan aivan kuin kotiin ja tahtoivat välttämättä laulaa Suomen kansallislaulun. Matkan isäntinä ja seuralaisina oli muutama tarvasjokelainen ja marttilalainen, ja pohjoismaisen ystävyys kukoisti vieraalla maaperällä. Kun kerroin karjalaisten evakkotiestä ja näytin Viipurissa entisen kotitaloni, ruotsalaiset ystävämme olivat järkyttyneitä ja aavistivat jotakin siitä, mitä sota oli Suomelle merkinnyt. Mutta mitä koimme Leningradissa?

Yksityisyrittäjä työssään Aleksander Nevski-kadulla.

Punnitsijamummo

Meitä suosi kesäisen lämmin ja aurinkoinen sää. Karjalan kannaksella kukkivat jo omenapuut, sireenit ja hevoskastanjat. Leningradissa oli kesäisen lämmintä ja Jänissaarella Pietari-Paavalin linnoituksen juurella ihmiset ottivat aurinkoa ja muutamat jo uivat Nevan vilpoisissa aalloissa. Mutta mitä näimmekään Leningradin pääkadulla Aleksander Nevskillä? Siellä se perestroika kukoisti. Eräänä iltapäivänä olimme tuolla kuululla kadulla kävelemässä. Sen leveillä jalkakäytävillä oli tungokseen saakka ihmisiä. Keskellä ihmisvilinää jalkakäytävällä eräs mummo harjoitti ammatiaan. Hänen palveluksiaan todella jonetettiin.

Mummolla oli yllään valkoinen esi-lina, huivi päässä ja venäläismalliset silmälasit nenällä sekä työväline – henkilövaaka. Se oli sellainen korkeavartinen vaaka, jollaisia ennen näki meillä terveysisarien käytössä neuvoloissa tai lääkärin vastaanotoilla. Mummon asiakas astui totisena vaakaan ja mummo aikansa näppäili ja siirteli punnuksia ja sitten hyvin totisena ilmoitti juhlallisella äänellä asiakkaansa painon. Asiakas alistuneesti kuunteli punnituksen tuloksen eli painonsa, maksoi mummolle punnitusmaksun 5 kopeekkaa ja poistui kadun ihmisvilinään. Seuraava asiakas astui vaakaan. Myös ruotsalaiset ystävämme halusivat punnittaa itsensä 5 kopeekalla, vaikka eivät ymmärtäneetkaan mummon venäjänkielistä ilmoitusta painostaan. Otin tästä tapauksesta oheisen kuvan.

Kun seurasin mummon työtä, jäin miettimään. Kuinka paljon tämä työ merkitsikään tuolle mummolle! Hän sai siitä leivän jatketta pieneen eläkkeensä. Mutta varmasti hän nautti työnsä sisäisestä annista enemmän kuin katoavasta mammonasta. Hän tunsi eläkkeellään olonsa tarpeelliseksi. Hän tarvittiin. Hän voi palvella muita. Hänelläkin oli ihmisenä vielä arvoa ja merkitystä. Tässä yksinkertaisessa työssä hän sai sen tyydytyksen, minkä Jumala on tarkoittanut jokaiselle ihmiselle työn muodossa. Hän oli myös oma työnantajansa. Hän oli itsenäinen yrittäjä, joka sai määrätä työaikansa ja työehtonsa. Tämä kaikki paistoi hänen olemuksestaan tyytyväisyytenä, varmuutena. Hän tunsi itsensä tärkeäksi. Oli ilo katsella työhönsä tyytyväistä ihmistä. Näin siellä sosialistisessa yhteiskun-

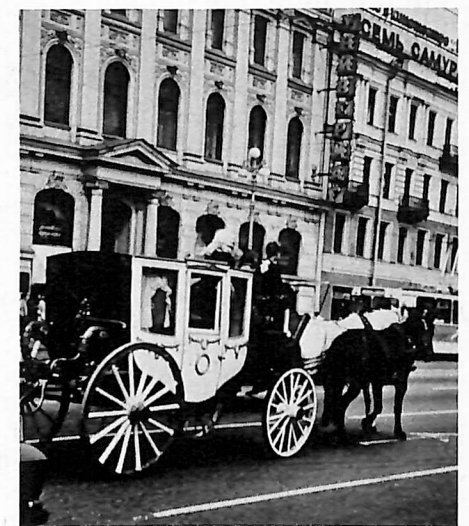
Taas on kesäloma edessä. Koulutyttöjä Pietarhovin palatsin pihalla.

nassa samaan aikaan kun me täällä vietämme iloista kulutusjuhlaa hampaat irvessä, ja jokaisella on kotonaan kylpyhuoneessa oma henkilövaaka, jonka avulla varsinkin naiset yrittävät saada itsensä näyttämään vallan amerikkalaisilta filmitähdiltä tai ainakin Nancy Reaganilta.

Ihana päivä – pilkahdus keisarillisesta Venäjästä

Niin sellaistaikin näimme ja koimme. Olimme toukokuun 25. päivänä aamulla olleet Pietarhovissa, tsaarien kesäpalatsissa. Me todella nyt pääsimme sisälle palatsiin. Emme siis vain harpponeet suihkulähteitten loimitse varoen itseämme kastelemasta. Tänä kesänä ensimmäisen kerran sodan jälkeen aukenivat kesäpalatsin ovet turisteille. Saksalaiset natsit olivat vuonna 1944 räjäyttäneet palatsin sieltä lähtiessään. Vain palaneet seinien rauniot töröttivät sodan jälkeen pystyssä. Mutta nyt neuvostoliittolaiset ovat rakentaneet tuon palatsin prikulleen entiselleen Katariina II aikaiseen asuun silkkitaipetteineen kaikkineen. Siellä kierrellessämme vastaanme tuli mustiin leninkeihin ja vitivalkoisiin esiliinoiniin pukeutuneita koulutyttöjä valkoisine rusetteineen. Oli koulun työvuoden päätöspäivä. Pietarhovissa oli joillakin koululuokilla puutarhajuhlat. Tämän johdosta keisarillisessa puistossa vilahteli myös 1700-luvun rokokootyyliin pukeutuneita nuoria herroja peruukkeineen. Samoin sitten kaupungissa itse pääkadulla vyöryivät koreat punaiset ja kul-

lalla koristellut umpivaunut parivaljakon vetäminä. Kyydissä oli kesäloman aloittavia koululaisia. Venäjä etsii historiaansa, juuriaan. On havaittu, ettei pelkkä materia riitä ihmishengen ravinnoksi. Kirkkokin, tuo Stalinin ja Hrutshevin kaudella vainottu, on taas päässyt suosioon. Uusia seurakuntia perustetaan, kirkkoja avataan. Kolmannen suomalaisen seurakunnan perustamispyyntö Inkerinmaan Kupanitsaan on viranomaisen käsittelyssä. Huhutaanpa jo vanhan Valamon luostarin avaamisesta taas toimivaksi luostariksi.

1700-luvun vaunut Leningradin pääkadulla.

Vanha sotilas muistelee

Iän karttuessa yhä useampi meistä sodassa käyneistä miehistä on alkanut muistella noita vuosia. Niin myös minä aloin panna paperille tuota ensimmäistä ulkomaan matkaani ja tässä sen nyt kerron teille. Oikeastaan tarinani alkaa siitä, kun 3. 1. 1939 astuin armeijaan Turun Heikkilän kasarmille Porin rykmentin konekiväärikomppaniaan. Siellä sain tehdä tuttavuutta konekiväärin kanssa, josta tuli minulle kohtalonase koko sotavuosien ajan. Sitä kannoin jo samana talvena sotaharjoituksissa Kankaanpäässä ja suvella Suomen suurimmissa sotaharjoituksissa Karjalan kannaksella. Kannaksen harjoitusten päätteeksi oli Kelkkalan kentällä joukkojen katselmus ja ohimarssi, jonka marsalkka Mannerheim otti vastaan. Marssin vastaanotto oli marsalkalle ankara homma, kun hän lavalla seisten käsi päähineessä seurasi ohimarssia 6-7 tuntia.

Lokakuun 6 päivänä meidät siirrettiin 3kkk/I Prikaatiin. Patruunavyöt täytettiin kovilla patruunoilla ja täyssissä varusteissa marssimme junaan, joka välittömästi vei meidät linnoitustoihin Karjalan kannakselle. Tulimme Muolaan pitäjään, jossa asuimme pikupappilassa. Sodan uhka oli suuri ja meidätkin määrättiin rakentamaan konekivääripesäkettä hautausmaalle, josta oli ampumasuunta järvelle päin. Töitä tehtiin myös sunnuntaisin. Yhtenä sunnuntaina meitä meni iso joukko kirkkoon Herran ehtoolliselle, jota jakoi Muolaan silloinen kirkkoherra Toivo Rapeli.

Muolaassa valkeni myös tuo maraskuun 30 päivä, jolloin talvisota alkoi. Meidän piti juuri päästä lomalle, mutta vihollisen lentokoneiden ilmestyminen taivaalle esti lähtemisen. Meidän kk.mme vietiin etuvartioon, jossa sen oli määrä viivyttää vihollista. Sodan äänet tulivat yhä lähemmäksi ja eräänä päivänä puolenpäivän aikaan kuului edestämme kovaa rytinää. Pian näkyikin meitä kohden vyöryviä hyökkäysvaunuja. Ne ampuivat meitä kohti, mutta valjojuovista näimme luotien lentävän ylitsemme. Näimme ettei ollut muuta tehtävissä kuin koota kalusto ja kiireesti perääntyä linjalle. Perääntyessä saimme kranaattikeskityksen niskaamme, mutta suomaastossa sen sirpalevaikutus jäi vähäiseksi.

Onnellisesti pääsimme kk-asemaan, joka oli hirsistä tehty. Se oli väliseinällä erotettu korsustamme, joka oli 2,5x2,5 suuruinen. Kivääriin kuului 6-7 miestä. Linjamme edessä oli Leipäsuu ja Summan tunnettu rintamalohko oli meistä oikealle. Tähän vihollisen hyökkäys pysähtyi. Joulukuun 14-15 päivinä oli niin kova tykistökeskitys, että kaikki tunki hajoamaan. Vihollinen ampui 600 tykilään ensin Summaa, jota me kuuntelimme. Sitten se käänsi tykkinsä meidän lohkolle. Se oli sellaista rytinää, ettei siitä olisi luullut kenenkään selviävän. Kun keskitys loppui oli maiseima täysin muuttunut. Ennen vahva metsä oli kokonaan poissa ja juoksuhaudat olivat melkein tasaisia. Yksi ammus osui korsuummekin, mutta onneksi väliseinän kohdalle, joka meidät pelasti. Santaa ja kiviä satoi päällemme ja taivas alkoi näkyä. Sirpaleita satoi ja niitä meni patruunalaatikoistakin läpi. Keskityksen päätyttyä vihollinen aloitti hyökkäyksen. Meidän kohdalla linja piti, mutta oikealta ne pääsivät lävitse ja valtasivat siellä olevan mäen. Yritimme takaisin valtausta, mutta tulivoimamme oli kovin heikko, kunnes saimme vähän tykistöapua, jolloin valtauksemme onnistui. Kaatuneita oli paljon, erityisesti vihollisia, mutta myös omia. Josain oli juoksuhaudatkin ruumiita puolillaan. Ilalla oli kirkas kuutamo ja kova pakkanen. Yritimme saada kootuksi omien kaatuneiden ruumiit ja

kalustoa. Muistan nähneeni oman ripikoulu- ja armeijakaverin Eero Salovaaran kaatuneiden joukossa.

Summan murruttua oli meidänkin vetäydyttävä. Nyt ei enää ollut korsuja ja juoksuhautoja. Viholliselle jäi autio maa ja poltetut talot. Pakkanen oli ankara. Pyrimme viivytystaistelun ja siinä onnistuimmekin. Sotilaspassinin mukaan taistelupaikkoina olivat; Leipäsuu, Mustaoja, Perojoki, Neulapato, Mustalampi, Pien-Pero, Lyykylä, Lyykylä-Kaplainmäki ja Vahaniemi. Maaliskuun 13 päivänä olimme Viipurinlahdella. Saimme uudet lumipuvut ja maantien varressa olevassa teltassa odottelimme 3 min. hälytysvalmiudessa. Kuului jatkuva ammunta ja sodan ryminä. Maantietä veivät kuormastot jatkuvana virtana kaatuneita ja pahemmin haavoittuneita. Jalkaisin kulki lievemmin haavoittuneita myös runsaasti sidontapaikalle. Samassa tuli taistelulähettilä telttaan ja me hamuilimme repunhihoja valmiina lähtöön. Hän sanoi kuitenkin, että kello 11 tulee aselepo ja me katsoimme kelloa, joka oli varttiavaille ilmoitettua aikaa. Kuuntelimme epäluuloisina ja sanoimme "voiko tämä möinen ryminä millään hiljetä". Sitten kuitenkin ammunta harveni, kunnes se kokonaan loppui. Oli tullut välirauha. Omalta osaltani pääsin siviiliin vasta 6. 7. 1940, eli armeijan leivissä oli kulunut 18 kk ja 3 päivää.

Matkalla kuntoisuuslomalle.

Taas tulee kutsu sotaan

Eipä jäänyt siviilissä olo kovin pitkäksi, kun sain kutsukortin ilmoittautua Paimion Yhteiskoululle 18. 6. 1941 4/JR35:teen ja taas siihen tuttuun konekivääriin. Ensimmäinen työ olikin kk:voiden täyttö ns. vyöntäyttyjällä. Se oli pieni laite, jonka kiinnitin nimismies Revon rakennustyömaalta hakemaani lankunpalaan. Kun joukot oli koossa ja valmisteluja tehty, lastasimme tarvikkeet junaan ja matkamme alkoi sillä kohti tuntemattomia sotaseikkailuja.

Määränpäämme oli Kaltimon asema, josta lähdimme etenemään kohti itää. Ylitimme valtakunnan rajan, ensin uuden, sitten vanhan. Taisteluihin jouduimme vasta Venäjän puolella, ensin Vihelijärvellä ja siitä eteenpäin Hiisjärvellä ja Säämäjärvellä. Kutismajoelle tulimme 12. 9. 1941 ja sieltä on jäänyt mieleeni kaksi taistelutilannetta. Olimme saaneet vihollisen mottiin, joka katkaisi maantienkin. Yö oli erittäin pimeä ja ammuimme mottia kohden ns. hermoamunntaa, niin että konekiväärimme vieressä oli aamulla ämpärillinen hylsyjä. Venäläisten upseerit olivat lyöttäytyneet yhteen ja kasapanoksia heittäen yrittivät murtautua renkaasta lävitse onnistumatta. Murtokohdassa oli mm. eversti Polttilan poika, nuori kadetti, joka kaatui.

Saadakseen motissa olijat antautumaan laittoivat suomalaiset venäläisen vangin huutamaan antautumiske-

hoituksia. Vanki huusi korkealta paikalta kehoitustaan määrääjasta, jonka jälkeen uhattiin keskityksellä. Antautumista ei kuulunut ja raskasheitin ampui kovan sarjan. Keskityksen loputtua ryntäsimme mottiin. Aivan edestämme 15 metrin päästä nousi eräs vihollinen, jonka aseistuksena oli kasapanos, jolla hänen oli ollut tarkoitus tuhota konekiväärimme. Hermoammunta ei ollut antanut hänelle mahdollisuutta, vaan hänen oli ollut maattava niin matalana maassa että aivan kasvojen nahkakin oli mennyt kurttuun. Henkiin jääneitä vankeja saimme motista kolmisenkymmentä.

Seuraavana päivänä meitä alistettiin puolijoukkue eli kaksi konekivääriä Marttilan kiväärikomppaniaan ja määrättiin valloittamaan puolentoista kilometrin päässä oleva kukkula. Matkalla puolijoukkueemme johtaja kersantti Helge Järvinen sanoi tänään olevan perjantai ja kolmastoista päivä. Tälle kotipitäjäni pojalle se muodostuikin kohtalokkaaksi, sillä kahden tunnin kuluttua hän kaatui. Kujimme soista maastoa ja näimme kukkulan. Mukanamme tuli puhelinmies tapseinen, joka tilasi kukkulalle keskityksen ennen hyökkäystä. Ensimmäinen satsi tuli niskaamme, mutta soinen maasto esti sirpalevaaran. Korjauksen jälkeen keskitys osui jo kukkulalle.

Heti keskityksen tultua juoksimme mäelle. Minulla oli konekivääri selässä ja munakäsikranaatteja taskussa. Ne olivatkin heti tarpeen sillä kukkulan reunalla oli poteroita ja kaksi vihollista aina poterossa. Heittelimme käsikranaatteja ja ainakin kolme poteroa minäkin hiljensin. Innoissani juoksin melkein kukkulan laelle. Kukkula hiljeni. Mäen alla meni rautatie ja sen laidassa kasvoi tuuheita kuusia. Tarkka-ampuja oli piiloutunut kuusiin ja ampui silloin tällöin. Meidän oli mentävä matalaksi ruohikokoon ja seurattava tilanteen kehitystä. Taas tuli luoti ja osui vierelläni kaveriini Olavi Markulaan, hankin Paimiosta. Hän ei kuollut heti ja teimme hätäisesti parit kahdesta seipästä ja vöistämme. Vaikka olimme varmat, että saamme osuman lähdimme kulljettamaan Markulaa kaverini kanssa märkeä alemmaksi, jossa oli lääkintämiehiä. Meitä ei kuitenkaan ammuttu, mutta kun katsoin kiväärien puolivälissä olevaa Helge Järvistä päin, näin kuinka hän sai osuman päähänsä, niin että ilmanpaineesta lakki pomppasi ylös. Samassa kuului Marttilan komppanianpäällikön luutnantti Luukkaisen huuto. Hän käski suunnistamaan johonkin suuntaan, sillä vihollinen oli saartamassa märkeä.

Katsotin hätäisesti mihin muut lähtevät ja näin kuinka toisessa konekivääriässä oleva, minulle aivan lapsuudesta asti tuttu Jalmari Salminen nousi ottamaan konekivääriä, mutta sai heti osuman. Hänen ryhmänsä muut miehet auttoivat häntä turvaan ja minä kaappasin kivääriin selkääni ja lähdin juoksemaan yli Järvisen ruumiin heitä kohti. Olinkin maellä ollut viimeisenä. Juostessani koetin taskuani, johon olin pistänyt pistoolin, vyön antaessani paareita varten. Huomasin sen pudonneeksi. Katsoin taakseni, mutta mäelle ei enää ollut paluuta. Paikalta jolta olin lähtenyt, seisoi nyt iso joukko venäläisiä ja ampuivat perääni. Tulin rautatienpenkereen luo, jonka varressa oli oja täynnä suovettä. Sinne pudotin painavan konekiväärin ja pääsin kuin pääsinkin rautatien yli saamatta osumaa. Penkereen takana olin jo turvassa.

Taistelu oli ollut turha, sillä parin päivän päästä vihollinen jätti taistelut maen. Tappiot olivat suuret, mm. serkkuni, Tarvasjoen sankarihautaan haudattu, Pentti Lehto kaatui. Vihollisen vetäydyttyä otimme resinan Kutismajoen pysäkillä ja lähdimme hakemaan Helge Järvisen ruumista, jonka löysimme. Samoin löytyi konekivääriini ojasta.

Poventsassa 1942.

Eteneminen jatkuu

Näin etenimme pikkuhiljaa kylä kylältä. Välillä taisteltiin, välillä oli rauhallisempaa ja voimme laittaa konekiväärimme hevosenrattaille, joka aina oli kivääriä kohden. Kivääri painoi parikymmentä kiloa ja jalusta samaverran. Lisäksi oli vyöt ja muu huoltokalusto. Joskus tuli yllättäen tulitus ja konekivääri oli nopeasti saatava kärryistä asemiin ja hevonen turvaan.

Eräänä päivänä tuli tuollainen yllätyshyökkäys. Näimme puiden välistä rakennuksia, kun luotisuihku pyyhki vastaamme. Nopeasti kivääri ja jalusta pois kuormasta ja metsään. Kannoimme sitä parisen tuntia, kunnes uudelleen lähestyimme tietä. Tietä näkyi miehiä ja hevosia ja kuului ratsujen kavioiden kopse. Äkkiä lensi luotisuihku ylitsemme. Löimme nopeasti maihin ja katseemme etsi konekiväärille sopivaa asemaa. Läheltä löytyikin siihen sopiva pieni mäennyppylä. Hetkessä ase oli paikoillaan ampumasuuntaan tielle päin, jossa näimme liikettä. Minun piti mennä konekiväärin kahvoihin, mutta Arvo Joukas sanoi, että kyllä minäkin taas vuorostani ammun. Minä asetuin ampujanapulaan paikalle oikealle ja Aimo Salminen Joukaksen vasemmalle puolelle, niin että kaikkien olkapäät olivat kiinni toisissaan. Arvo painoi pitkän sarjan kuten meidän tapamme oli aina silloin, kun ei vihollinen vielä tiennyt kk.asemaamme. Nyt tuli kuitenkin vastaus heti, niin että kivet ja sammalet luodeista pöllyisivät. Aimo ja minä vedimme itsemme vähän taaksepäin ja alas, mutta Arvo jäi hengettömänä paikalleen. Luoti oli mennyt päästä läpi ja tehnyt tehtävänsä. Siirsimme Arvon kiväärin luota pois ja minä menin hänen paikalleen. Laitoimme uuden vyön ja tähyttäessäni tilannetta näin tiellä kuorma-auton ja vihollissotilaita sen lavalla. Siihen suuntasin pitkän sarjan. Nyt vihollinen alkoi ampua meitä kohti suorasuuntaustykillä. Ammukset menivät onneksi ylitse, niin että puhallus vain tuntui. Päästin välillä sarjoja ja taas pää välillä piiloon. Sitten osui luoti konekivääriin läpäisten sen vesivai-pan. Katsoimme parhaaksi lopettaa ammunnan, koska vesi vaipasta juoksi kuiviin, mutta lähelle ryömi eräs upseeri, joka komensi edelleen ampu-maan. Aimo antoi uuden vyön ja minä jatkoin amunntaa kertatulella. Ammunta kuitenkin pilasi kuivan kiväärimme.

Samassa tilannekin alkoi selvitä voitoksemme. Vihollisen auto syttyi palamaan ja ammunta taukosi. Kun lähdimme eteenpäin, näimme taistelujen jäljet: paljon kaatuneita miehiä ja hevosia. Eräs kuorma-auto oli jäänyt eheäksi ja sen lavalla oli kolmi-
piippuinen konekivääri. Sen vyöt olivat puolta meidän konekiväärimme voita pidempiä. Otimme yhden mu-
kaamme, jos se sopisi omaan kivääriimme. Toisen kuorma-auton lavalla oli monenlaisia tarpeita mm. tel-
ttaa kankaanpalasia, jollaisen otin mukaa-
ni. Se oli jo seuraavana yönä tarpeen, kun jouduimme sen viettämään koste-
an suon tapaisessa maastossa kovasti pa-
lalleen. Tuo päivä palaa aina ikävä-
ni mieleen Arvo Joukkaan kaatumisen takia. Hän oli miehistä parhain, jonka jo siviilistä tunsin reiluna ja rehtinä talonisäntänä.

Muistoja asemasodan ajalta

Tsapina oli sellainen pieni kylä, jonka olimme vallanneet ja pysähdyimme siihen vähäksi aikaa. Lämmitimme yhtä sen harmaista taloista, mutta kun se rupesi olemaan lämmin, niin se syttyikin palamaan. Kiireesti koko-
simme kimpsumme ja kampsumme ja muutimme toiseen taloon. Eräänä aamu-
na sotamies Mykkäsen kanssa pää-
timme lämmittää toisen talon kahdes-
ta saunasta. Jostain saimme puhtaat alusvaatteet ja saunan lämmittyä kä-
velimme vaatteet kainalossa ja kädet taskussa saunalle päin. Kylän kujaa
ajoi komea henkilöauto ja pysähtyi viereemme. Kuljettajan vieressä istu-
va upseeri aukaisi oven ja kysyi meiltä tietä Savujärvelle. Me kädet tas-
kuissa nostelimme housujamme ja se-
litimme, että tuolla edessä olevasta risteyksestä kysytty tie lähtee. Mies
kiitteli neuvoista hyvin kohteliaasti ja auto jatkoi matkaa. Yksi lähistöllä
seisonut vänskä kuuli keskustelumme ja auton lähdettyä tuli meiltä kysy-
mään tiesimmeko kuinka suuren vis-
kaalin kanssa olimme puhuneet. Me arvelimme, että kai se vähän iso oli, kun sen lakin lipanreunus oli niin
paksu. Hän kertoi upseerin olleen kenraali Heinriks.

Tuli sellainenkin aika, kun nuoria miehiä tuli komppaniaan. Me Sal-
miniemen Aimon kanssa olimme suun-
nittelleet, että kun nuorempia tulee, me pyydämme siirtoa hevosmiehiksi. Siinä tarkoituksessa me eräänä päivä-
nä menimme komppanianpäällikön tel-
ttaan. Kapteeni Joutsamo makasi pitkälläan teltan perällä astuessamme
sisään ja minun esittäessäni asiaa, kuinka me rupeamme hevosmiehiksi nyt, kun nuorempia on tullut kom-
paniaan. Kapteeni nousi hitaasti istu-
maan ja alkoi puhua meille kuinka hänkään uskaltaisi enää teltassa olla, jos kokeneimmat miehet rupeaisivat
hevosmiehiksi. Siitä paikasta hän sa-
noi nimittävänsä Kankaren alikersan-
tiksi ja konekiväärin johtajaksi, eikä

Konekivääriasemassa Pinduusissa kesällä 1942.

Salminiemiäkään päässyt hevosmie-
heksi, joten samaa rataa jatkettiin.

Asemasodan aikaisia paikkoja oli-
vat Pirunsaari, Aalto, Suora ja Leijona. Minulle tutuimmaksi tuli Pirun-
saari, jossa minulla oli muutama hy-
vin jännittävä tilanne, joista riittäisi kertomista. Jääköön ne toiseen ker-
taan, kuten monet muutkin täpärät ti-
lanteet. Eräs leppoisa muisto kum-
minkin. Eräänä hiljaisena keskipäivän
vartiotuntina, kun olin yksin vartios-
sa, tuli kenraalimajuri Paalu tarkasta-
maan asemia. Aloin tehdä ilmoitusta, mutta hän käski vain jatkamaan. Ky-
seltyään minulta kotiolojani ja muita-
kin asioita, hän antoi lähtiessään Työ-
mies-askin ja käski tarjoilla vartiovuo-
ron päätyttyä muillekin korsussa ole-
ville.

Takaisin Suomeen

Asemasodan lopulla olimme Povent-
sassa ja Maaselässä vastapäätä Ma-
selän hotellia. Maaselässä olimme sil-
loinkin, kun tuli käsky jättää Itä-Kar-
jala. Lähtiessämme linjoilta meidän
meinasi käydä kalpaten. Olimme jät-
täneet kypäriä ja lakkeja juoksuhau-
dan reunalle, että ei vihollinen huo-
mais lähtöämme. Kuormasto oli jo
mennyt edellä ja osa miehistöstä. Pe-
rääntymisestä piti tulla rauhanmarssi
ja meitä oli jäänyt pieni joukko vii-
meiseksi. Marssiessamme tietä pois-
päin linjoilta tulimme lähelle meistä
etuoskealla olevaa vanhaa riukuaitaa. Näimme sen takana pitkän rivin mie-
hiä manttelit päällä. Minä ainakin he-
ti tunsin ne venäläisiksi, mutta tuntui
mahdottomalta, että ne näin äkkiä
olisivat peräämme ehtineet. Yhtäkkiä
se jono pysähtyi ja miehet laittoivat
aseet riukuaidan päälle, jotka sylkivät
tulita meitä kohti. Paimiolainen luut-
nantti Oiva Alitalo kaatui aivan vie-
reeni ja sinne hänen ruumiinsakin jäi,
sillä takaisin ei suomalaisilla enää ol-
lut asiaa. Syöksyimme metsään ja
siellä jonkin aikaa harhailtuamme ta-
voitimme pääjoukon.

Marssi kohti Suomea jatkui mars-
sien, junalla ja kuorma-autolla kun-
nes saavuimme Kannakselle Ihanta-
laan. Sinne saapuessamme vallitsi
siellä täysi sekamelska. Ilma oli täyn-
nä rautaa ja ääntä, sillä venäläisillä oli
käynnissä kiivas hyökkäys. Maataiste-
lukoneet lensivät puiden latvojen ta-
solla, konekiväärin sylkivät tulita ja ty-
kistö ampui. Me pystytimme koneki-

vääriaseman aivan Pyöreäkankaan
alareunaan, josta alkoi pelto. Pello-
noja myöden vihollinen ryömi lähes
asemaamme asti. Saimme niskaamme
kranaattikeskityksiä ja aina keskityk-
sen jälkeen vihollinen yritti hyökätä. Kohdaltamme rintama kuitenkin piti,
mutta vasemmalta ne pääsivät kerran
läpi, joten pelkasimme jäävämme
mottiin. Seitsemän vuorokautta olim-
me yhteenmenoon rintamassa, jolloin
olimme ihan poikki. Siinä metelissä ei
nukkuminen tullut kenenkään mie-
leenkään ja ihminen kaipaa sentään
untakin. Kolmeksi päiväksi pääsimme
huilaamaan noin kilometrin päähän
linjasta.

Palattuamme linjaan jouduimme
Pyöreäkankaan eteläpäähen. Nyt oli
jo tilanne muuttunut sellaiseksi, että
päivällä oli tavallisesti ihan hiljaista,
mutta auta armias kun ilta tuli niin
rätinä alkoi. Vihollinen tuli pimeän
turvin niin lähelle, että heittelivät kä-
sikranaatteja meidän ylitsemme. Eräänä päivänä päivän hiljaisimpaan
aikaan sattui ihmeellinen tapaus. Toi-
set söivät, toiset lukivat ja eräät kir-
joittivat kirjettä. Kesken hiljaisuutta
kuului naapurin puolelta heittimen
lähtölaukaus. Seurasin kranaatin
suuntaa ja se meni oikealle. Hetken
päästä lähti toinen ja se meni vasem-
malle. Kuului kolmas lähtölaukaus ja
oli kuin joku olisi sanonut, että se tu-
lee tähän. Minä kiireesti sanomaan:
"Nyt se tulee tähän, mennään pote-
eroon". Joku vielä sanomaan, että
kuinka juuri tähän. Minä hyppäsin
poteroon ja toiset perässä kuin lam-
paat. Kohta oli kova räjähdys juuri
siinä missä olimme istuneet. Vaikka
ehdimme poteroon kaksi meistä ha-
voittui Suomeen ja Salminiemi. Sal-
miniemi oli sukeltanut päälleni pote-
eroon ja toinen jalka oli jäänyt yle-
mäksi, johon hän sai sirpaleen. Istu-
mapaikkamme vieressä oli ollut joulu-
kuusen kokoinen näre, jonka latvassa
ammus oli räjähtänyt. Kuinkahan
meidän olisi käynyt, jos ei tuota var-
jelusta olisi ollut.

Viikon rintamassa oltuamme pää-
simme huilaamaan taas erään talon
luo. Pihalla olevaa talon kellaria käy-
timme korsuna. Talossa oli iso kivina-
vetta, aivan kuin Herrasmannin na-
vetta. Sen navetan suojissa piti majaa
osa JSP.eestä. Heidän paras sairaan-
kuljettajansa oli Pihlajamäki nimel-
tään. Eräänä päivänä hän oli saanut

paketin kotoaan ja käski minut mais-
tamaan korppuja. Keitimme pakilli-
sen korviketta ja menimme sitä korp-
pujen kera navetan vinnille nautti-
maan. Samassa alkoi vihollisen tykis-
tön keskitys ja ammuksia tuli läheisel-
le pellolle. Päätimme lähtee kellariin.
Minä otin pakin käteen ja Pihlajamä-
ki pakettinsa. Juoksimme reippaasti
peräkanaa pois vinniltä. Tullessani
vinttisilta alas kuulin ylitse ujeltavan
ammuksen ja ehdin ajatella niiden
ampuvankin ylitse. Samassa kuitenkin
tuli lähelle oikein iso paukku, kuten
sodassa aina silloin tällöin. Lensin il-
manpaineesta vinttisillan vieressä ole-
vaan lepikkoon. Aika pian pääsin
kuitenkin ylös, koska ilma oli vielä
täynnä savua ja tomua ja juoksin kel-
lariin. Kellarin ovella pojat katsoivat
kuinka meidän oli käynyt ja lähtivät
hakemaan Pihlajamäkeä, jota ei kuu-
lunut. Hetken kuluttua hänet tuotiin
kellariin, mutta hän oli saanut niin
vaikkeit vammoja, ettei enää toipu-
nut. Myöhemmin mm. majuri Kairi-
nen totesi kuuden tuuman ammuksen
tulleen vinttisillan alle. Minä, joka
juoksin pari askelta edellä, olin ehti-
nyt vinttisillan maaosalle, mutta Pih-
lajamäki, joka oli vielä puuosalla,
joutui räjähdykselle kovemmin alt-
tiiksi.

Minut vietiin sotasairaalaan kol-
meksi päiväksi nukkumaan ja siihen
se sota minun osaltani loppuikin, sillä
sen aikana tuli aselepo. Siviiliin läh-
dimme Kaltimon asemalta
13. 11. 1944, joten viisi vuotta tuli
täyteen armeijan leivissä. Molemmat
sodat tuli käytyä lävitse ilman pahem-
pia haavoittumisia, mitä nyt siellä
vinttisillalla korvasta kalvo halkesi.
Minulle myönnettiin ensimmäisen ja
toisen luokan vapaudenmitalit, mutta
paras ja arvokkain palkinto taisi olla
sellainen kahden viikon kuntoisuuslo-
ma, jonka yksi mies joukkueesta sai.

Meitä oli kuusi veljestä yhtä aikaa
sodassa. Nuorinkin ehti Maaselään
etulinjaan. Kaikki me saimme tulla
jotenkin ehjinä ja hengissä kotiin.
Kyllä siinä koko ajan Korkeimman
varjelu täytyi olla ja äidin rukoukset
varmaan lähtivät yhtä mittaa ylös-
päin, kun pienellä ihmisellä on yhtä-
aikaan kuusi poikaa sodan etulinjassa.

Noihin viiteen vuoteen mahtui
monta hyvinkin täpärää, jännittävää
ja ikävää tilannetta, mutta mahtui sii-
hen monta hauskaa ja mukavaakin ta-
pahtumaa. Eräs viimeksi mainittu oli
varmast tulevan vaimoni löytyminen
tuntemattomalle sotilaalle lähetetyn
paketin kautta. Siitä alkoi kirjeen-
vaihto, joka minut toi Tarvasjoelle.
Molempien sotien kaikki tilanteet lä-
pikäyneenä olen joskus sanonut, että
minä katsoin molemmat filmit alusta
loppuun ilman katkoksia. Tervehdys
teille kaikille, mutta erityisesti saman
tien kulkeneille.

Alikersantti Niilo Kankare

Kisailu ja voimailu

Entisinä aikoina, kun ei vielä ollut
seuroja ja yhdistyksiä, kokoonnuttii
vapaa-aikojen viettoon vapaamuotoi-
sesti talojen tuijiin ja pihapiireihin.
Täällä suoritettiin sitten erilaisia ki-
sailumuotoja, jotka miesten osalta
keskittyivät erinäisiin voimailuihin.

Oli kuitenkin eräs laji, jossa miehet
ja naiset kilpailivat samassa sarjassa;
kuusen neulasen sormiamiskilpailu,
joka vaati suurta kärsivällisyyttä ja
sorminäppäryyttä.

Miesten keskinäiset kisailut olivat
voimailua: vedettiin sormikoukkuja ja
kissanhantaa, joka tapahtui siten, että
toinen vetäjästä tarttui puupalikan toi-
seen päähän ja toinen vetäjä toiseen
päähän yhdellä kädellä, sitten vedet-
tiin kilpaa ja katsottiin, kumman ote
irtoaa ensin.

Kädenväänössä parit asettivat
kyynärpänsä pöydälle ja laittoivat
kämmen vastakkain, sitten yritettiin

työntää vastapelurin käsivartta alas.

Väkipulan vetäminen oli suoras-
taan kansallista voiman mittelöä. Tästä
kisailumuodosta on toisessa kirjoi-
tuksessa tarkempi selitys.

Rinnus- ja vyötäröpainia harrastet-
tiin myös paljon. Kaikkia edellä mai-
nittuja kisailumuotoja nimitettiin yh-
teisesti tiimeltämiseksi.

Tavoiteltu vahvan miehen maine
saavutettiin ja siitä oli näyttöä, jos
jaksoi nostaa maasta hehtoliträn (70
kg) ruissäkin selkäänsä. Samanlainen
arvonanto saavutettiin, jos jaksoi yh-
dellä kädellä heittää maasta puolen
tynnörin säkin (60 kg) selkäänsä. Miehen
voiman mittarina pidettiin siis
painavien säkkien käsittelyä.

Tätä voimannäytöstä esitettiin jopa
myllymatkoilla. Mylläri saikin aiheen
kummasteluun; talossa oli viljaa, mut-
ta ei säkkejä. Myllyn tulli perittiin
säkkien luvun mukaan ja siksi säkit

olivat ylisuuria. Näin tuli myös isän-
tien ahneus esille.

Edellä kuvailtujen painavien säk-
kien käsittelyjen kautta saavutettua
voimaa ja miehuullisuutta voitiin
osoittaa vieläpä varsin suurella aree-
nalla Turussa, Linnankadun varrella
olevalla kruunun monikerroksisella
viljamakasiinilla, kun sinne vuosittain
suoritettiin vijassa maksettava kruu-
nunvero (vakantti). Säkkiä kantami-
nen viljamakasiinin yläpään kerrok-
seen oli äärimmäisen raskasta, kun
säkkien tuli vielä miehuuden osoituk-
seksi olla mahdollisimman suuria. Uupumus
saattoi saavuttaa kantajan ja säkki putoi,
varsinkin kun ansi-
omielessä paikalle saapuneet apukan-
tajat edistivät säkkien putoamista ta-
kaapäin. Säkki oli nyt rappusilla ja
väsyneellä miehellä se myös pysyi si-
nä, jotenka nyt piti turvautua apulai-
siin. Miehuullisuus jäi näyttämättä,

kukkarot piti avata ja suorittaa maksu
apukantajille.

Toinen työ- ja toimialue apukanta-
jilla oli Turun torin ja kauppahallin
alue. Näin oli siksi, että teurasruho-
jen kauppa tehtiin torilla ja ne piti
toimittaa kauppahalliin; pienimmät
ruhot kantaen hallin pihan ahtauden
vuoksi.

Toiminta torilla alkoi varhain aa-
mulla. Kello kuusi poliisi antoi luvan
kaupan tekoon pilliinsä puhaltamalla.

Tätä ennen oli torinseudulla ollut
jo monenlaista toimintaa; lihakuor-
mat oli tuotu paikalle ja lihakauppiat
olivat tutustuneet tilanteeseen. Näin
saattoi sitten alkaa kaupanhieronta ja
molempien osapuolien välinen tinki-
minen.